

HUMAN RIGHTS ACTION | AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Crna Gora
VRHOVNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO

Broj _____
Podgorica, 23-12-2015. god.

VRHOVNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO

Gospodin Ivica Stanković, Vrhovni državni tužilac

OSNOVNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO

Gospođa Ljiljana Klikovac, rukovoditeljica

Gospodin Miroslav Turković, zamjenik tužioca

OSNOVNI SUD U PODGORICI

Gospodin Milan Radović, predsjednik suda

CC: ZAŠTITNIK LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Gospodin Šučko Baković

MINISTARSTVO PRAVDE

Gospodin Zoran Pažin, ministar

ADVOKATSKA KOMORA CG

Gospodin Zdravko Begović, predsjednik

Podgorica, 23.12.2015.

Poštovani,

obraćam Vam se u ime NVO Akcija za ljudska prava povodom optužnog predloga protiv advokata Vladana Bojića, koji je Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici podnijelo Osnovnom sudu u Podgorici 12.11.2015. i objavilo 27.11.2015. na internet stranici.¹

Akcija za ljudska prava smatra spornim ovaj optužni predlog s aspekta zaštite ljudskih prava na privatnost i pravično suđenje. Skrećemo Vašu pažnju da bismo pokušali da spriječimo dalja kršenja ljudskih prava u ovom slučaju i da se slična kršenja ubuduće ne ponove.

Pravo na privatnost. Smatramo da je pravo na privatnost okrivljenog nesumnjivo prekršeno time što je optužni predlog obuhvatio djelove snimljenog razgovora, odnosno sms poruke okrivljenog advokata koje sadrže pogrdne izraze na račun trećih lica. Ova lica je lako identifikovati jer je u optužnom predlogu i izričito navedeno da se radi o Glavnom Specijalnom tužiocu, sudiji V.P.i advokatu L.A. Na ovaj način je i ugled ovih lica bez opravdane potrebe ugrožen u javnosti.

¹ [http://tuzilastvo.cg.me/media/files/Optuzni%20predlog%20ODT%20PG\(1\).pdf](http://tuzilastvo.cg.me/media/files/Optuzni%20predlog%20ODT%20PG(1).pdf)

Očigledno je da ovaj sporni sadržaj optužnog predloga nije ni od kakvog pravnog značaja za kvalifikaciju krivičnog djela Povreda tajnosti postupka (krivične istrage) za koje se advokat krivično goni. Odluka da se i takav sadržaj uvrsti u optužni predlog je nesrazmjerna zakonitom cilju i povrijedila je ljudsko pravo na privatnost. Šteta je što nadležni sudija Osnovnog suda u Podgorici, koji je potvrdio takav optužni predlog, nije spriječio da dođe do takve povrede prava okrivljenog, čime je pričinjena šteta i trećim licima.

U nastavku ističemo izvore prava primjenjive na ovaj slučaj na kojima temeljimo upozorenje na kršenje prava na privatnost:

Ustav Crne Gore u članu 42 kaže da je nepovrediva tajnost pisama, telefonskih razgovora i drugih sredstava opštenja. Od ovog načela se može odstupiti *samo* na osnovu odluke suda, *ako je to neophodno za vođenje krivičnog postupka* ili iz razloga bezbjednosti Crne Gore (kurziv naš).

Slično tome, član 8 Evropske konvencije o ljudskim pravima garantuje pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske. Javne vlasti neće se mešati u vršenje ovog prava osim ako to nije *u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu* u interesu nacionalne bezbednosti, javne bezbednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje, radi sprječavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

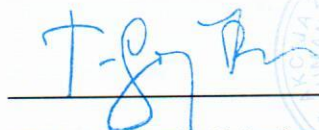
Podsjećamo da čl. 159 ZKP, tač. 7 kaže: "Službena i odgovorna lica koja učestvuju u postupku donošenja naredbe i izvršenju mjere (*tajnog nadzora, prim. HRA*) iz člana 157 ovog zakonika dužna su da kao tajne podatke čuvaju sve podatke koje su saznali u ovom postupku." Takođe, u čl. 160 ZKP, tač. 1, posebno se navodi obaveza da se "u što manjoj mjeri narušava privatnost lica na koja se mjera ne odnosi", a u ovom slučaju mjera se nije odnosila na okrivljenog advokata, već na njegovog vlastodavca. Međutim, i da se mjera odnosila isključivo na okrivljenog, opet obaveza zaštite privatnosti na osnovu Ustava Crne Gore (čl. 42, st. 2 – Tajnost pisama) i Evropske konvencije o ljudskim pravima, zahtjeva da svako ograničenje privatnosti bude zakonito i neophodno u demokratskom društvu, što znači da odgovara nužnoj društvenoj potrebi i da je srazmerno zakonitom cilju kojem se teži – u ovom slučaju - sprječavanju kriminala.

Da objavljivanje djelova privatne komunikacije koji nisu od neposrednog značaja za krivično gonjenje predstavlja nesrazmjerno postupanje, koje znači kršenje prava na privatnost, svjedoči i presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Craxi v. Italy* (No. 2), 2002² u kojoj je zaključeno da objavljivanje takvih sadržaja ne odgovara nužnoj društvenoj potrebi, da nije srazmjerno zakonitom cilju, odnosno, da nije neophodno u demokratskom društvu. U ovoj presudi, sud je ponovio da državni organi imaju obavezu ne samo da se uzdrže od povrede privatnosti, već i da preduzmu pozitivne, proaktivne mjere zaštite, kao što su: sprečavanje da djelovi prisluškivanih privatnih razgovora koji nisu neophodni za krivično gonjenje procure u medije, sprovođenje djelotvorne istrage i kažnjavanje za propuste koji dovedu do toga (stavovi 73-76 presude).

Pravo na odbranu. Pored navedenog kršenja prava na privatnost i obaveze države da preduzme aktivne mjere da je zaštiti, činjenica da je advokat optužen za krivično djelo Povreda tajnosti postupka zato što je o svom radu u okviru istrage izvijestio svog vlastodavca - suprugu okrivljenog koga zastupa u tom postupku – moglo bi biti sporno sa stanovišta prava na pravično suđenje, konkretno prava na odbranu, garantovanog Ustavom Crne Gore (čl. 37) i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (čl. 6, st. 3 b, c i d). Pretpostavljamo da će se Advokatska komora detaljnije baviti ovim problemom. Podsjećamo da je obaveza suda da posebno pažljivo odmjeri da li je i čime opravdano ograničenje slobode rada branioca u krivičnom postupku.

Zahvaljujem na pažnji.

S poštovanjem,

Tea Gorjanc-Prelević, izvršna direktorica

² Presuda je postala konačna 2003. godine. Aplikant je bio nekadašnji premijer Italije optužen za korupciju.